

кава беше трагедията на обикновенните хора участвали във войната. През този обезлюден на мъже район, бяха преминали отстъпващите немски и власовски части, много от чуждестранните по заводите работници и накрая и Съветските окупационни части. Всред жените се ширеха венерически болести, а често и сифилист. Такава беше обстановката, която наблюдавах и в южна Австрия-градчето Лайбниц. Тогава споменах, а и тук обстановката по домовете говореше, за много по-добро снабдяване през войната, отколкото в Унгария. И при Съветската окупация, местната администрация се стараеше да снабдява населението с храна и лекарства, като бяха организирали и прибиране на реколта по запазените от войната ниви. Бяха възстановили работа и някои от по-малките предприятия и заводи. Въобще се стремяха да възстановят нормален мирен живот. Беше трудно, защото повечето население е работило по големите преустроени за военните цели заводи. В селището Золенау имаше само 6-7 семейства земеделци, притежаващи цялата обработваема земя. Всеки от тях имаше по един трактор "Ханомаг" и необходимите прикачни машини, а някои от тях и собственни камиони. Такъв беше и нашият българин-грацинар в гр. Винер Нойщад, който имаше около 100 декара зеленчукова градина. Той също имаше трактор, камион, земеделски прикачни машини и мотоциклет с кош. До края на войната немците не съм им реквизирали машините, за да могат да произвеждат селско-стопанска продукция. За да воюват, немците трябвало да са добре нахранени и материално задоволени.

Постепенно населението на Феликсдорф и Золениу започна да ни према като свои хора. Освен Съветското военно коменданство, в тези селища нямаше други съветски войници. Ние им осигурявахме понякога работа и допълнителна храна, като донякъде им ~~гарантирахме~~ и спокойствие. Всяка сряда, събота и неделя

от 18 часа, на площада пред общината свиреше ~~народна~~ духова музика от местни възрастни мъже и жени и се танцуваше. Нашите войници, постепенно станаха редовни участници в тях. Униформите им започнаха да изчезват, а цивилните млади мъже да сеувличават. В тях разпознавахме войниците от нашата Трофейна група. Създали си близки връзки с жените-вдовици, на забавите сеяваха с костюмите на липсващите им съпрузи. Когато не бяха наряд, нощуваха в домовете на тези жени след вечерна проверка. В нецелен ден, те започнаха да отсъствуват и през денят, като хазляйките ^{им} идваха в столовата ^{да} получават от готвача, полагащата им се храна. Скоро готвача започна да ги назовава с иметата на настанилите се у тях наши войници. Например: Христовица, Иваница, Жельовица, Петковица и други. С тези имена и австрийките започнаха да се представят на готвача. Преди да се настанят при тези вдовици, нашите войници проверяваха в общината, дали не са регистрирани като болни от венерически болести. Регистрираните получават ^{бесплатни} лекарства. Ръководството на Трофейната група се принуди да приеме това положение като регистрира точно адресите им, за да може при нужда през нощта бързо да ги събира. Няколко от шофьорите и от войниците ~~народни~~ "демирджийчета/българските цигани/, започнаха често да сменят дамите си. Скоро и те се установиха по-постоянно, защото двама шофьори се заразиха със сифилист, а други от трипер. Заразените със сифилист с първата "вертушка" изпратихме за Мохач и България, за да се лекуват. Болните от трипер лекувахме в нашата лечебница с ултра септил. Закупвахме лекарствата, чрез наши студенти от Виена. Имахме случаи на оплакване от майки за "поягдане" на съвсем младите им дъщери/ 13-15-годишни/ главно от "демирджийчета". Между заразените и настанилите се при вдовиците, почти нямаше ергени и от по-млади.

дите войници.

Към средата на лятото, започнаха да организират и футболни мачове между съседните селища. В всяко село имаше футболно игрище със затревени терени. В отборите често участвати инвалиди със здрави крака, както и наши войници.

През юли, във Феликсдорф се завърна от концлагер един бивш работник във фирмата "Алоа Крамер". След Аншлуса през 1938 година, като комунист е арестуван и престоява из затворите и концлагерите 7 години. Помня само личното му име - Йосиф.

Облечен в наша военна униформа, с една наша "вертушка" го пращахме до Мохач, за да се снабди с няколко човала брашно от Унгария. Тогава в общинската власт на селищата в Австрия доминираха социалистите.

При нас в трофеената група, от средата на юни започнаха да пристигат българи емигранти от различни райони на Германия и Австрия. Те са били на работа или студенти. Търсеха от нас съдействие за завръщането си в България, за което нашите "вертушки" създаваха добри условия. До натоварването на дадена "вертушка", ние ги ползвахме като работници-товарачи, след това в зависимост от броят им, ги настанивяхме в един или два покрити вагона и ги пращахме за Мохач. Повечето от тях имаха редовни документи. Между тях имаше и доста жени, особено студентки. Идвашите от Германия бяха преодолели доста трудности, докато се доберат до Виена и научили там за нас, идващи в Золенгау. Аз се интересувах само от тези, които са от нашият край.

С два наши камиона бяхме за продукти, предимно зеленчуци в гр. Шопрон, Унгария. Снабдявахме се от един българин-градинар дошел след ІІата Световната война от Македония. Аз се отбих на гарата, където една наша "вертушка" беше пристигнала, завръщаша се от Мохач. Стояхме на перона с двама наши войници, ко-

гато пристигна влак от Австрия, претоварен с пътници. Изведнаж от него изкочи млад мъж по къси панталони и лятна риза, само с ученическа чанта в ръка. Тичашката дойде при нас, започна да ни прегръща и плачейки ни запита: "Та Вие сте тук в северна Унгария, а аз знаех че сте в юго-западна Унгария и вече се изтегляте за България?" Докато му обясняваме, защо сме в този район, той продължаваше да ни прегръща, плачейки от радост.

Не можеше да повярва, че след три месечни скитания от Норвегия, където бил в края на войната, през Германия и Австрия, най-после среща родни български воиници, неговото спасение.

Аз го посъветвях по-бързо да си вземе багажа от влака и дойде с нас в Золенау, откъдето ще уредим изпращането му за България. Обясни ни че няма никакъв багаж, но объркан ни молеше да не го връщаме в Австрия. Трябваше да му обясня, че от там периодически изпращаме влакови композиции за Мохач, Унгария, с които връщаме групи българи за България. Помолих го, ако има други българи във влака, да ги помоли да дойдат с нас. Отговори ми, че пътувал сам и "гратис" и не знаел дали има други българи във влака. Водейки го към нашите камиони, забелязах, че той не е убеден в щастливото завършване на митарствата си. Разправи ми, че бил роден през 1923 година в Хасковските села и завършил механо-техникума в гр. Карлово. През 1942 година постъпва в казармата, като завършва школа за аеротехници. През пролетта на 1944 година, с няколко свои колеги са изпратени в Германия на специализация. Малко преди завръщането им, стават промените у нас на 9. IX. 1944 година. Отказал да бъде включен в корпуса на Ал. Цанков, поради което е изпратен да работи във един военен завод в гр. Хамбург. Есента на 1944 година с група чуждестранни работници през Дания ^{били} прехвърлени да работят в Норвегия, където ги сварва краят на

войната. Като огнър в един кораб успява да се прехвърли в Хамбург и с велосипед тръгва на юг през Германия. Близо до Мюнхен му открадват колелото и раницата с личните вещи. Продължава пеш и "гратис" с влакове до Виена, хранейки се с плодове и каквото намери покрай пътищата, докато на гарата в гр. Шопрон вижда нас, българските войници. Дадохме му половин хляб и салем, за да се нахрани. Изненадан, той ни запита дали всичко това е за него и едва тогава започна да се храни. Във Феликсдорф го настанихме при събранието там българи, ношуващи в два закрити товарни вагони. До потеглянето им със следващата "Вертушка" на няколко пъти се срещах с него. Той не знаеше как да ми благодари за спасението си. По него изпратих писмо до родителите си. Завръщайки се в България разбрах, че писмото ми е било получено, но следите на този мой върстник не открих.

Имах и други запознанства с българи и българки с интересни преживявания в Германия, след края на войната.

В предната част на всяка натоварена "вертушка" с боеприпаси, поставяхме по 4-5 празни открити товарни вагона, а след тях поне десетина натоварени покрити товарни вагона. Откритите товарни вагони поставяхме винаги във втората половина на композицията. Целта беше да не се допусна запалването на боеприпасите от искрите на парните локомотиви, въпреки че ги покривахме с бризенти. Началника с охраната на "вертушката" беше в покрит вагон в средата на композицията, а отделни часови в първият и последен вагон. Те винаги следяха на гарите където спирала, да не се нарушава посочено подреждане на вагоните, за да се избегнат споменатите запалвания.

Същият ден бях отишъл с един от нашите камиони при българина - градинар в гр. Шопрон за зеленчуци. Преди това се отбих на гарата в града и разговарях с началника на заминава-

щата композиция, спряна на гарата. След това отидохме с камион на за зеленчуците. След нашето заминаване композицията потеглила, без да бъде подредена в първоначалния ~~т~~ си ред, въпреки протестите на началника на охраната й. Непосредствено до локомотива се оказали откритите товарни вагони, натоварени с боеприпаси, като машинистите обещали на първата гара с по-големи коловози да подредят вагоните по възприятия безопасен ред. Такава обаче имала едва на 30 километра от гр. Шопрон.

Не изминали и 15 километра след потеглянето, от искрите на локомотива се запалват близентите, а след това и опаковките на боеприпасите. Виждайки пламъците, уплашените железнничари спират веднага "вергушката", откачат локомотива от горящите вагони и бързо изчезват до следващата гара. От там съобщават на гарата в гр. Шопрон за възникналият пожар, както и за местонахождението на композицията. Съветското военно коменданство на гарата, веднага изпраща локомотив и дрезина с хората, за да откачат повечето от негорящите вагони и да потушат ако могат пожара. Началника на охраната на "вергушката", минаваш по щосето успоредно на железопътната линия камион, изпраща войник, да ме търси в гр. Шопрон. Той ме откри при нашият градинар и ние с камиона отидохме на местопроизшествието. Когато пристигнахме, горяха вече четири вагона с боеприпаси, като целият район на повече от километър беше блокиран от военна охрана съветски войници. Крайно наложително беше да се откачат от композицията колкото е възможно повече от негорящите вагони на безопасно разстояние. Трябаше да се предвижат хора под вагоните за тази цел. Разбрах че съм пиротехник към трофеената ни група, Съветския офицер ръководещ борбата с пожара, ми разпореди да организирам група която да се предвижи под вагоните, като ги откачи от

горящите. След като се уговорихме с машиниста на локомотива, двамата с Пеню Ив. Недев/Женгилера/, оказал се в охраната на "вертушката", един унгарски железнничар и един съветски сержант започнахме едно доста трудно пълзене под товарните вагони, тъ като от горящите вагони започнаха да избягват боеприпаси. На няколко пъти ни се наложи да спiramе и почиваме между вагоните. След като приближихме доста горящите вагони, при почивките вече не смеехме да се изправяме между вагоните или подаваме влави встани от тях, за да не бъдем улучени от парчета на избухващите снаряди. Само един железнничар, колко е трудно да се проврещ под или над осите на колелата на товарните вагони.

Колкото повече се приближавахме към горящите вагони, толкова по-опасно ставаше предвиждането ни. Самият аз вече се страхувах да не експлоадира цял вагон с боеприпаси и предизвикат верижна експлозия по цялата композиция. Вероятно след около час бяхме някъде към 36 - 37-ият вагон, когато с Пенъо изчакахме поизостаналия унгарски железнничар. Съветския сержант по-рано беше изостанал. Тримата с излязохме между вагоните, освободихме кноровите маркучи и развъртяхме връзките на прикачните скоби. След това унгарецъ показва байрачето си встани от вагоните и даде уговорения знак на машиниста. Хванахме скобите, очаквайки тласъците на локомотива, за да ги откашим. Аз разчитах на праволинейното движение на парчетата на избухващите снаряди, за да не ни улучат между вагоните. Опасно беше, само ако от експлозиите излетят снаряди и избухнат над нас.

Почуствали слабите тласъци от локомотива на вагоните, ние успяхме да ги откашим. След това унгарецъ даде отново следващият уговорен знак с байрачето си на машиниста. Той следващо да ни изчака известно време, докато се предвижим обратно поне десетина вагона и му дадем нов знак с байрачето. Като

направихме това, изкачихме се на брустверите между двета вагона, унгареца даде знак на машиниста и той започна изтеглянето на откачените вагони на безопасно разстояние, заедно с нас. Макар да бяхъ с изпоцапани и разпокъсани униформи, ние бяхме доволни от щастливото завършване на опасната задача. Останалите над десетина вагона горяха и гърмяха след това повече от два часа. Спасените вагони върнахме на гарата в гр. Шопрон. Моят сънаборник Пеню от 2-ро Отнестрелно отделение-гр. Карлово, нарече това наше преживяване "Епопеята при гр. Шопрон". След години, при редките ни срещи в с. Карлово, Новозагорско, той винаги ми напомняше за тази наша "епопея". Само двамата знаехме с какво наше приключение е свързана.

Наскоро след това преживяхъ ново подобно приключение.

На около 1,5 километра от нашият щаб, по шосето за складовете "Терезиенфийлд" имаше доста обширна млада борова гора, през която преминаваха напоителни канали. В този район е имало сражения и на няколко места в горичката имаше изоставени купчини от различни боеприпаси. Повечето от тях бяха изправни. Споделих веднаж за тях пред приятелите си. Санитарният подофицер Христо Дечев, често ходеше на лов за риба в близката рекичка, като ползваше и тротилови шашки. Тогава пожела да му осигура за същата цел по-мощните противотанкови юмруци. Бяхме добри приятели и аз се съгласих, въпреки че като пиротехник не следваше да го правя. Такъв юмрук имаше почти 1 кг тротил с голяма пробивна мощ. Неговата концентрирана взривна вълна пробиваше и най-добрата танкова броня. Главата на "юмрука" беше закрепена на 3/4 цолова тръба, дълга 120 см. Последната беше заредена с обикновен метателен заряд, чрез който танковият юмрук можеше да бъде изстрелян на около 150 метра разстояние. Боеща използваше юмрука, прикрит в окопа, с поставена на рамото тръба, и из-

стреляше "юмрука" по приближаващия се танк. Тръбата при изстрелването се държи здраво, заради силният откат.

Двамата с Христо, отидохме в боровата гора при една купчина такива танкови юмруци. Христо пожела да му изстрелям няколко и го науча и той да ги изстреля. Влязохме в един от напоителните канали вместо окоп и аз изстрелях три от тях по едно дърво, със стебло около 30 см дебело. Едва на третият изстрел го улучих и то падна като отсечено. Христо изстреля два такива юмрука, но единият не експлодира. След това решихме да му избера няколко най-изправни и да ги отнесем, за да ги ползва при риболова си. Улисани в подбора на танковите юмруци, не обърнахме внимание на сравнително далечната стрелба с автомати и пушки. Скоро тя се повтори по-близо до нас и няколко курсума прошумяха в близките борчета. Качихме се на купчината боеприпаси и видяхме в откритото поле зад гората, към нас да се приближава верига от въоръжени войници, стрелящи в гората по посоката в която бяхме ние. Прецених, че с нашите стрелби срещу танковите юмруци сме вдигнали в тревога тези войници.

Доста изплашени, ние оставихме "юмруците" и се вмъкнахме в напоителният канал. По него се измъкнахме през горичката в обратна на стрелящите посока, след което все по канала поехме към Щаба. В това време войниците обградиха мястото где бяхме ние, постоянно стреляйки. Какво ли щеше да стане с нас, ако не беше напоителният канал? Завръщайщи се в Щаба, не споделихме с никого за щастливото си избавление от тази авантюра.

Дежурният офицер в нашият щаб дочул стрелбата на нашите "юмруци", а след това и престрелката, отправи запитване до Съвешкото военно коменданство в Золенау. Отговориха му, че срещу Югославската трофейна група, разположена на 500 метра западно от фората, бил направен опит за обстрелване, вероятно от власов-

ци. Само ние с Христо знаехме, какви са тия "власовци". За мен остана поуката, да не злоупотребявам с пиротехническите си умения и спазвам службните си задължения.

В Унгария нямах контакти с пиротехниците от Съветската армия, но тук често контактувах с тях. От честите си посещения в Тила на III-ти Украински фронт в Баден, ми правеха ~~печатление~~ вътрешните взаимоотношения между висшите и нисши чинове в Съветската армия. Те не се различаваха съществено от тези в нашата армия. Даже тяхният висш състав, живееше доста по-богато в сравнение с нисшият, отколкото при нас. Дотогава считаше тези отношения в Съветската армия ^{на} по-високо политическо съзнание ^{на} базата на социалистическия строй при защитата на Родината. Не можех да си обясня, защо през 1943 година, те възстановиха пагоните върху раменете си, както при Царизма. Смущаваше ме и лозунга им: "За Сталину, за Родину!" ^A, който по нищо не се различаваше от нашият: "За Царя и Отечеството!" Смятах ~~да~~ за по правилно обратното: "За Родину, За Сталину!" при тях и "За Отечеството и за Царя!" при нас.

В нисшият състав на Съветската армия се чувствуваше определена несигурност за бъдещето след демобилизацията, предвид големите разрушения в Родината им. Такава тревога във висшият им военен състав не се чувствуваше. Много трудно откривах комунистите сред тях, като изключвам политическите офицери. Принадлежността към КПСС, въобще не се демонстрираше и не беше свързано с никакви привилегии, а по-скоро с повече задължения.

До средата на лятото ~~охраната~~ на големия барутен завод в Блюмау се охраняваше от батальон доста по-възрастни от мен войници/около 40-45 годишни мъже/. Някои от тях бяха участвали и в I-вата Световна война, а след това и в Гражданската такава. Аз обичах да разговарям с тях при посещението си в за-

вода. Сега, след края на войната, те се тревожеха за бъдещето си в разрушените си селища. Често се напиваха с вредният за здравето им етилов алкохол, от който имаше пълни цистерни в заводът. Командирите им не можеха нищо да направят с тази всеобща напаст. Наблюдавайки ги, често си задавах въпроса, как тези хора ще се преустроят към обикновеният мирен живот и работят съзнателно за възстановяване на страната си, а след това и за по-справедливото социалистическо общество. Струваше ми се, че освен войната, има и други причини за масовото им пиянство.

По средата на юли, охраната на завода "Блюмау" беше заменена с баталion млади жени. Споменах вече, че такъв баталion охраняваше и складовете "Терезиенфриелд". Батальона в Блюмау беше от млади момичета между 20 - 30 години, като само командира им беше мъж, пиротехника лейтенант Бараньок. Той беше на около 25 години. Общия началник на охраната на всички заводи в района беше споменатия вече пиротехник майор Черепанов. Той беше на около 35 години.

Винаги изпитвах известно беспокойство, когато посещавах тези обекти, охранявани от женски батальони. Посрещаха ме много добре, но се смущавах от сладострастните им погледи. Трудно биха ме разбрали младежите, четейки "Очерка" ми, защото не биха приели за правилно беспокойствието ми. Още на порталите на тези обекти, ме посрещаха и вкраваха в караулното, където ми приготвяха чай, стремейки се да ме задържат по-дълго време. Това ме ласкаеше, но изискваше усилия от моя страна, за да не се задържам при тях и изпълнявам служебните си задължения. Тогава бях на 21 години и от три години бях в казармата. Имах малък опит не само с жените, но и с хората. Тази обстановка за мен беше необичайна и аз не знаех въобще, как да реагирам.

Не бях само с една млада жена, а с много, много млади и хубави момичета и жени.

До 1938 година, завода "Блюмау" е произвеждал основно азот-
торове. През войната е преустроен за производство на нитрогли-
церинови и нитроцелулозни барути и други експлозиви. По обем
беше няколко пъти по-голям от "Барутната" във военния завод
в гр. Казанлык. Целият завод беше добре маскиран в много хуба-
ва гора. Имаше към него жилищен комплекс, санитарен възел, голя-
ма столова, плувен басейн, спортен комплекс и други. Взриво-
опасните му цехове бяха добре изолирани и обезопасени. Района
около него не беше бомбанциран и до последният ден на война-
та е работил. Складовете му бяха пълни с целулоза, цистерни гли-
церин, азотна и сърна киселини, метилов алкохол, ацетон и други
те необходими суровини, за да започне отново да работи нормал-
но. Имаше и много готова продукция, натоварена на специални
железопътни вагони, готови за извозване от собствената му га-
ра. Беше оставил в такова състояние, че можеше веднага да за-
работи.

Женския батальон беше настанен в жилищния комплекс и
охраняваше завода извън цеховете. В последните ходехме само
ние двамата с колегата лейтенант Бараньок. По-късно разбрах
че завода в по-малък размер е съществувал още по времето на
Австро-унгарската империя. В един цех случайно попаднах на
един кладенец със зидани надземни стени. На тях имаше българе-
ски надпис от 1905 година, с инициалите на строилите го нашен-
ци. Това посочих и на лейтенант Бараньок.

Често посещавах завода, от който извозихме доста продукция
суровини и материали. Веднаж с Бараньок трябваше да преминем
през жилищния комплекс и плувния басейн до него. В момента
там се кърпеха дълга голем брой момичета, свободни от наред.

Изненадан, преди да стигнем до басейна, при вида на чисто голите момичета, аз се спрях. Бараньок се усмихма и ми каза: "Ну Стефан, тъи изпугалъся?". Минавайки край тях, аз имах чувството че гледам видения от никакви приказки. Повечето момичета не ~~не~~ обърнаха внимание, а само тези които бяха под душовете се опитаха да ни напръскат с вода. Почти всички бяха с ~~красиви~~ и добре сложени тела. Аз се чудех, кои от тях да гледам. Бараньок ми предложи да се спрем и ги погледаме, но аз отказах.

Вечерта разказах в Щаба на приятелите си, за видяното в завода Блюмау. Марин Камбуров ме нарече "будала", защото ако бил той с нас, щял да се съблече и къпе в басейна с тях. На следващия ден пожела и дойде с мен в завода. Помолих Бараньок да минем отново край басейна, заради Марин. ~~О~~ Там ^{пак} се къпеха водоодните от наряд момичета. Ние спряхме да ги погледаме, а те ни поканиха да се съблечем и къпем заедно с тях. Марин обаче нямаше ~~кураж~~ да го направи, въпреки че му напомних за направените изявления в Щаба. След като им се налюбувахме, ~~и~~ досега напръскани с вода, се измъкнахме като "мокри кокошки", подир гравани от момичетата. Бараньок, като живееш в този "женски район", избрал само едно момиче и го ползвал като "ординарец", без да го смени с друго. Той беше слабоват и малко хилав тъж.

В женския батальон в "Терензиенфиелд" бях по-близък, защото по-често бях там. Даже при заминаването си, ходих да се сбогувам с тях и майор Черепанов.

Споменах вече, че от 1 август областта на гр. Грац изцяло следваше да бъде предадена на англичаните с град Леобен, където имаше филиал на автомобилният завод "Опел - блиц". Няколко дни преди това, аз бях там с наш камион, да товарим от този завод резервни части за нашите камиони. В деня на смяната ~~на~~ на оккупационните власти, сутринта пристигат англичани

те и сварват един батальон руски войници още да си товарят багажа на камионите. Тъй като не спазили уговорката до 24 часа на 31 юли да се изтеглят, англичаните се опитали да ги обезоръжат. В резултат избухва сражение между тях, продължило 6 час. Сутринта по това време ние закусваме в столовата, когато от юго-запад в Алпите започна да се чува тънкоживуботене при напълно ясно време. По-късно тънкожите се усилиха и в нашият район започна раздвижване на Съветските военни части, като започнаха да излитат групи самолети и от летището във Винер-Нойщад. По това време ние товарехме "вертушка" на гарата във Феликсдорф. Към 9 часа при нас дойде Съветския военен комендант в Золенау. Той ни информира за случилото се в гр. Леобен. Предупреди ни да преустановим товареното и евентуално да се подгответ за изтегляне към Унгария. Към 11 часа ние бяхме натоварили багажите си на нашите камиони, готови за тръгване.

Към 12 часа тънкожите заглъхна, а към 13 часа отново дойде Съветския военен комендант и ни съобщи, че конфликтът е уреден от Съюзническата контролна комисия във Виена и ние можем да останем.

По време на престоят ни в Золенау и ние имахме на няколко пъти неприятности със Съюзническата контролна комисия, но звичаги Тила на III-ти Украински фронт ни оправяше. Нали бяхме в състава му? Причина за тези неприятности беше, че ние често започнавме да товарим освен военни материали и други такива, като електромери, ролки електрически кабели, специализирани коли, стругове и други ценни машини. Те не фигурираха в описите ни, утвърдени от Тила на III-ти Украински фронт. За тях само устно ги информирахме. За прикритие, пред вратите на покритите товарни вагони, наредяхме сандъци с боеприпаси. Затези наши действия временните австрийски власти нау-

чаваха от ползваните от нас австрийки за товарачи. Те се оплачваха в Съюзническата контролна комисия във Виена, която ни разпореждаше да разтварим този товар и напуснем Австрия. Ние демонстрирахме разтоварване, докато не следващия ден Тила на фронта ни оправяше и разрешаваше да останем.

Докато бях в Золенау с такива материали натоварихме и изпратихме за Моах над 150 вагона. Но бяхме убедени обаче, че част от тях не се заприходдават като имущество на държавата.

Със съдействие на пом.командира капитан Дора Сариева, винаги съобщавахме по военната радиостанция №38 допълнително изпращанието материали, извън официално заверените ни описи. Нямахме обаче обратна информация. И подполковник Сокачев, заедно с другите трофеини леки коли, си изпрати с негов човек придвижител нова кола "Щаер". Без негово знание, съобщихме по радиостанцията във Военното министерство. След месец той получи от своя човек съобщение, че и неговата кола е заприходена. Няколко дни след това, търси виновника за провала на личния му трофей. Пак съсна научихме, че отклоняването на тези материали ставало на често при прехвърлянето им на шлеповете в Моах.

И след разделянето на Виена на четири зона, цялата Венска област остана под Съветска окупация. По магистрала №1 от гр. Грайц през гр. Винер Нойщад и покрай Феликсфорд за Виена, често се движеха колони от камиони и джипове на Съюниците /САЩ, Англия и Франция/, до техните зони. С тях често ни се налагаше да контактуваме. Около 30 на сто от армията на САЩ бяха негри. Нисшите им и нисши чинове бяха с еднакви униформи, като ги разпознавахме по отличителните знаци. Държаха се с всички дружелюбно, включително и с местното население. Веднаж тяжен камион попадна в шанец на магистралата. Притекохме се на помощ и го извлечохме. Те ни благодариха, като ни и почерпиха. В английс-

ската армия преобладаваха канадците, австралийците, новозеландците и индусите. Всички бяха облечени в груби шафетни униформи със зелен цвят. Произхода им разбирахме по лентичките с надписи, поставени високо на ръкавите, близо до рамената им.

Чистите англичани се държаха много високомерно, не само с населението, но и с нас. Веднаж тяхен джип заседна в канавката. Доста трудно го измъкнахме, теглен с въже от наш камион.

Те само ни наблюдаваха, без да помогат и си заминаха без да ни благодарят. Естествено нашите войници ги изпратиха с една "българска" благословия. След това при авариала английска кола, въобще не ходеха да им помогат. От нашата трофейна група имаше едно добруджанче, куриер-моторист с мощно BMW от 500 см³. При всяко пътуване до Виена с мотора си, предизвикваше английските или американски мотористи-куриери на състезания по магистралата. Най-често "кълвяли" англичаните, които винаги побеждавал.

Френските войници носеха английски униформи, като на горния край на ръкавите до раменете си носеха надписа: *France!*

Те винаги се отнасяха много културно с нас, българите. Веднаж тяхен камион настигна наш от зад и му удари каруцерията, счупвайки няколко дъски от нея. След дълги извинения, на следващият ден дойдоха в нашият Шаб, взеха нашият камион и след двадесет и го върнаха с ремонтирана каруцерия.

Към края на август, по искане на нашата Военна мисия, от България ни изпратиха 20 покрити товарни вагона, пълни с готови български цигари. Срещу тях, бяхме уговорили с австралийците да ни прехвърлят от гр. Линц в американската зона няколко тона рула, от хубава бяла хартия за папирosi. Тогава у нас за нея имало голяма нужда. Тези 20 вагона с цигари гарирахме на гарата във Феликсдорф, охранявани от 10 души парашутисти.

и командир един тежен фетфебел. Близо 15 дни престояха при нас до уреждане на сделката. При пристигането си, фетфебела беше довел със себе си една унгарка, която накоро след това изгони. По това време на два пъти идва при нас един български транспортен самолет "ОНКЕРС", кацащ на летището в Винер Нойшад.

Само веднаж видях летците на единият самолет. Те бяха дошли във Феликсдорф да вземат фетфебела на парашутистите, за да го отведат в България, заразил се с венерическа болест от унгарката. Той имал годеница и му престояла свадба. Ако е било три перници можехме лесно да му помогнем, но парашутистите не контактуваха много с нас.

В трофейната група, най-големи неприятности имахме със шофьорите на нашите 10 камиона. Въпреки наличието на ремонтна работилница, ~~откъдето~~ на работа излизаха най-много 3-4 от тях.

Често се отклоняваха от маршрутите си и блудствува с жените от близките селища. Двама от тях се заразиха от сифилист и се наложи да ги изпратим през Мохач за България да ги лекуват.

По средата на лятото, по искане на подполковника бяха заменени от група шофьори набор 23-ти. Но скоро и те започнаха да се държат недисциплинирано. При изпращането на ~~един~~ камион в гр. Капошвар за хранителни продукти, един от тях не се завърна.

Шофьора изгонва помощника си, продава камиона си с продукти за 850 хиляди унгарски пингю и се отдава на разгулен живот из Унгария. За случая съобщихме на Съветските военни власти и скоро ни съобщиха, че е заловен в едно унгарско село.

Предаден бил на нашите военни власти, за да бъде съден. Независимо от това, след като ни трансформираха във военна мисия, дисциплината при тях още повече се влоши. Разбрали, че ще останем за по-дълго време в Австрия, пред подполковника групово заявиха, че желаят да се завърнат в България, тъй като им пре-

стояло уволнение. Следвало да ги заменят щатни военни шофьори. Започнаха да излизат по 2-3 камиона на работа, симулирайки че другите камиони са неизправни. Наказанията не дадоха никакъв резултат и подполковника реши да им направи "ловка". Също им, че по негово искане от България са изпратени 10 щатни шофьори с нови камиони и се очакват на следващия ден да пристигнат в Золенау. Те обаче ще могат да тръгнат за България, едва след като приключат с ремонта на неизправните си камиони. Него ден бяха на работа само два камиона. На следващия ден сутринта отговорника им докладва на подполковника, че всички камиони са готови да тръгнат за България, след пристигането на колегите им. С изключение на двата камиона, които бяха на работа, останалите 8 камиона бяха наредени пред Щаба, натоварени с багажа на шофьорите, готови за път. Бяха суроно наказани, с предупреждение за предаване на военен съд. След това до тръгването ми от Золенау, ежедневно по 8 - 9 камиона бяха редовно на работа.

В много добри взаимоотношения бях с радиотелеграфистите. Тяхното помещение беше в съседство с моята канцелария. С командира им фетфебел-школника Кирил Паскалев от гр. Русе и ~~и~~ най-добрият радиотелеграфист ^{огр} Владимир Андонов /Пилето/ от гр. Дупница бяхме много близки приятели. Пилето имаше фотоапарат и от него ми са всички запазени снимки от престоят ми в трофеината група. С единият от тях, Николай и като студенти в София, често се срещахме. Те поддържаха постоянната ни връзка с щаба на I-ва Българска армия и Военното министерство. Работеха ~~и~~ всяка седмица ^{огр} сменящи се шифри, които през две седмици им донасяха военни разузнавачи. След всяко предаване се съобщаваше и кода на шифъра. Имаха и свои специални сигнали на повиквания, след което Механика им запалваше

елагрегата, защото мощната радиостанция работеше само на 360 волта. Отговаряха на повикването, съобщаваха кодовете на шифъра и след размяна на "любезности", започваша приемането и предаването на съобщенията си. След приключване предаването, изключваша агрегата и започваша дешифриране на съобщенията. Към групата имаха преводачи на английски, френски и руски, тъй като получаваха съобщения от Шаба на III-ти Украински фронт или от Съюзническата контролна комисия. От приятелите научих за съобщението до пом. командирката Дора Сариева от политуправлението на Военното министерство, че в 2-ро Огнестрелно отделение Карлово, военната комисия приключила работата си, без да установи нищо. Вероятно тя е съобщила за това на подполковника, защото не знаеха нищо по моят случай. За мен обаче беше ясно, че мога да се върна в България.

Чрез радио-телеграфистите научих за заповедта на Военното министерство, с която подполковник Сокачев следващо да подбере от Трофейната група необходимите му специалисти и ги прехвърли във военната ни мисия във Виена. Между тях фигурише и пиротехник. Тази военна мисия се предвиждаше да остане във Австрия до 1950 година. Това ме принуди да предприема действия, за да отпътувам с някоя от последните две "вертушки" за България.

Последните два месеца повече дружах с радио-телеграфистите и по-рядко с офицерите от моето поделение. След командировка до Будапеща с човала пенгю, моят приятел Марин Камбуров доста време не се завърна в Трофейната група, макар неговия придружител Димитър Агаларев да си дойде. Съвсем случайно, когато бяхме с подполковника във Виена го срещахме и прибрахме. За това му своеволие, подполковникът изпрати с предпоследната "вертушка" за България. С нея заминаха и по голяма та част от състава на моето поделение № 55413. Подготвяше се

замибането и на последната "вергушка", с останалата част от моето поделение и аз следваше да действувам. Оставането ми пет години в Австрия, макар и във Виена, ми се виждаше страшно много. Блазнеше ме само мисълта да науча немски и се запиша да следвам във Виена, за което ме агитираше Сашо.

В началото на септември работата ми беше все същата, а вечерите си прекарвах заедно с радиотелеграфистите в заседателната зала на фирмата "Алоа Крамер", където играехме белот или на "31", като залагахме цигари. След като приятелите ми изпиха достатъчно бира, започвяхме да пеем нашите любими песни.

Аз изпълнявах моите любими такива още от Казанлък и Карлово. Тях научиха и приятелите ми. Бяхме вече 7 месеца извън България, а от 4 месеца не получавахме и писма. При изпълнението на тези песни, влагахме много чувство и носталгия към родния край, а и тяхното съдържание много ни разчуствуваше. Аз не пиех, като въздържател, но бях от най-активните песнопойци. Считам за необходимо да изложа съдържанието на няколко от тези наши любими и до сега песни. При тия надпявания започвахме винаги с "99 мой роден край".

Вятърът польхва, звездолика вечер,

Славеят оглася с дивна майска песен.

А луната грей и далеч огрява,
И в мене само спомени навява. }²

Дали там е пролет и цъвтят цветята?

Дали там децата, весело подскачат?

О мой роден край, що си тъй далече,
И за тебе само, ще си спомням вечно! }²

Дали моята майка, за сина тъгува?

И за него само, жалби тя нарежда?

О не вярвам аз, мойта майка да забрави,
И от дома майчин, сина да прежали! }²

А татко къде ли, мъка си убива,

И за мене само, сълзи той пролива.

Че нали му бях най-светла надежда,
А сега сломен, гордо чело свежда! }²

Месечинко сестро, като дома идиш,

Отнеси на всички, привети от мене.

И каки им ти, че за тях бленувам,
И заради тях, вечно ще тъгувам! }²

При обстановката тогава, при изпълнението на припева "О мой роден край, що си тъй далече.." сълзите течаха по бузите ни. Не по-малко прочуственна беше и песента "Мила мамо напиши ми!":

Мила мамо напиши ми, пак за наше село?

От салкъма откъсни ми, едно цвете бяло?

Напиши ми за гъдуларя, дали свири още по седянки?
За момата що обичам, не пиши ми, че зле боли ме? }²

Синка, гъдуларят гърабав, свири клетник още,

А свирнята му се носи, чак до късни нощи.

В къщи всеки смях загълхна, а салкъма сам самин увях
А момата ти загина, на уста с твойто име. }²

Щом като момата мила, вече ѝ умряла.

Знам без нея, мойта къща е запустяла.

Не ме чакай да се върна, тебе майко да прегърна.

Черен кръст ще гроб да киче, като ^{на} моето момиче. }²

Най-често завършвахме с песента "Я каки ми облаче ми бяло"

Я каки ми облаче ми бяло; От где идеш, где си ти летял?

Не видя ли башини ми двори; И не чу ли, майка да говори

Що ли прави, майко чедо мило; С чужди хора, чужди хляб делило.
Ти кажи ми облаче ли бяло: Че жив и здрав, тук си ме видяло.
И носи ѝ от мен много здраве; Много мина, мъничко остана.

Наближава в село да се върна; Да се върна, майка да прегърна
Пеехме и други песни понякога, като: "Заточеници", "Дай ръка
си за сбогом", "О не плачи не ридай", "Теб те майка ти не да
ва," "Звънчето/песен за коларя/", "Гърди си с рози накичи",
"Облаци бездомни" и други. По-късно, повечето от тези песни
ми бяха постоянен спътник в живота. Често те осмисляха и за-
пълваха понякога трудните и скучни дни. Те поддържаха добро
то настроение и в семейството ми, особено когато ги пеехме
заедно със съпругата ми.

Въпреки настояванията на телеграфистите и Сашо Лечев
да остана във вънешна, знаейки че времето във казармата
като запасник ми се признава за семестрите в университета
след септември 1944 година, аз определено започнах да действува-
н за завръщането си. Не смятах да разчитам в живота си
~~и~~ само на военната си специалност, пиротехниката.

След като се реализира сделката "цигари за хартия" към
средата на септември, беше сформирана "вертушка" № 109 от 50
товарни вагона, заедно с тия на парашутистите. С нея щеше да
замине и останалият състав на нашето поделение № 55413. За
командир на "вертушката" беше назначен капитан Манолов, като
пиротехник, а две трети от вагоните бяха натоварени със само-
летни мотори и резервни части за тях. Останалите вагони бяха
пълни с боприпаси, целулоза/хартия за цигари/, специални варе-
ли за превоз на течни експлозиви и няколко трофеини вагона
каолинови цистерни за превоз на сярна и азотна киселини. Тях
следваше да се предадат във Венната фабрика-гр. Казанлък, и
то от специалист-пиротехник. Това беше основния ми довод пред-

подполковника за да потегля с Композицията за България. На последният решаващ разговор, присъствува и пом.командирката Дора Вариева. След доста оспорван разговор, накрая подполковник Сокачев се съгласи да ме назначи за пом.командир на композицията, като отговарям за вагоните с боеприпасите и каолиновите цистерни. Същите, заедно с войниците от нашето поделение следваше да придружим до Военната фабрика-гр. Казанлък, след което да се демобилизирате в гр. Карлово / 2-ро Огнестрелно отделение/. Набързо се сбогувах с хазяите си и приятелите си, които оставаха. Раздялата ми с подполковника беше доста въздържана от моя страна, въпреки че той ми благодари за добратата служба като пиротехник в Трофейната група, пред всички.

Вместо да му отговоря с военното "Покорно благодаря", аз замъмчах като "пън". След това съжелявах за това си поведение.

С нас потеглиха и фетфебел-школника Кирил Паскалев, също записан студент и моториста с ЕМВ-то. На 15 срещу 16 септември потеглихме от Феликсдорф за България. Преминахме без усложнения през Винер Нощад, Шопрон и мястото на моята "Шопронска епопея", Сомбатхей, Кастел на Балатон, Надканижа и на втория ден се установихме на гарата в гр. Капошвар. В последните два града имаше още наши военни коменданства. В Капошвар се наложи да останем два дни, поради нещастния случай с нашият войник Димитър Агаларев, пътувал десетина дни по-рано с пред последната ни композиция. По време на престоят им на гарата в Капошвар, войници от охраната на композицията започнали търговия с унгарците ~~на~~ ~~на~~, за да се снабдят с пенгю. Потрябал им преводач и помолили шофьора Стефан, който бил на пост край ешалона, да доведе Агаларев, знаещ добре унгарски.

По това време Агаларев сплял в един от вагоните. Стефан се качва във вагона и с дулото на автомата си започва да буди Агаларев. При бутането, автомата, който бил със снет предпази-

тел и на единична стрелба, сръмва и ранява

тел и на единична стрелба, гърмва и ранява в корема Агаларев.

Откаран в унгарската болница, той веднага бил опериран и куршума изваден. Няколко дни той бил добре и нашата композиция отпътува за България, а той остава в болницата. Потъкъсно развила перитонит и положението му се влошава. От нашето военно коменданство ни информираха за неговия случай и аз веднага с един наш войник отидохме да го посетим в болницата. Почти два часа бяхме при него, като се стараехме да му вдъхнем кураж и с нещо да му помогнем. Той считаше, че унгарците не са почистили раната му и не се грижат добре за него. Съжеляваше, че всичко се случва на път за България, където имаше жена и дете, а беше на 28 години. На раздяла ме помоли с думите: "Умориха ми Ножче, умориха ме тези унгарски лекари. Направете нещо и ме преместете от тук?" Обещах му на следващия ден да уредим чрез нашето Венно коменданство, да бъде преместен в Съветската военна болница в града. Със Съветския военен коменданант успяхме да уредим преместването му, но когато отидохме да го вземем на следващия ден сутринта, унгарските лекари ни съобщиха че през нощта той починал. Отложихме отпътуването си и организирахме погребението му. Присъствувахме всички от нашата композиция, освен охраната й. Направихме снимка с открития му ковчег, като аз произнесох няколко прощални думи, а парашуистите произведоха с автоматите си прощален салют, след което го спуснахме в гроба. Една снимка от погребението на Агаларев съхранявам и сега. След завръщането си в България, изпратих писмо на жена му в село Поликраище, като й съобщих, че е загинал при изпълнение на служебния си долг. ~~и~~ Приложих и една снимка от погребението му.

Наследващият ден потеглихме от Капошвар, като само няколко

Съчинение
съм член

ко чака престояхме на гарата в Уидомбовар. Там сварих парашутистите да изваждат от вагона си едно младо унгарско момиче.

Качили го в Капошвар и всички блъствали с него. Сериозно разговарях с тях, като им напомних случая със заразяването на фебела им от трипер. Те ми отговориха, че е много младо, за да е заразено. Съжалих момичето, което не беше в състояние да се движи. Няколко дни по-късно, когато бяхме в гр. Сегед, трима от парашутистите се наложи да лекуваме от трипер. Момичето си беше отмъстило за гарата с него.

През понтоонният мост се прехвърлихме в гр. Бая, след което ни предвиждаха до гр. Суботица. Нашето военно коменданство ни отклони към град Сегед. Ако сме минели през гр. Нови сад, сърбите можело да ни отнемат ценните каолинови цистерни.

На 19 септември бяхме в гр. Сегед, където композицията ни остана няколко дни, докато Съветското военно коменданство уреди предвиждането ни до България. Умуваха се два варианта.

Единият да преминем през Румъния/гр. Темешвара/ и през Дунав, ни прехвърлят в гр. Видин. Вторият през Банат/гр. Велика Кикinda и през Дунав в гр. Смедерево, където имаше наше военно коменданство ^и без да спираме достигнем България. Наложи се с мотоциклиста на добруджанчето да ходим до гр. Суботица на 55 км, за да търсим съдействието на нашето военно коменданство. Преди да пресечем на 30 км от гр. Сегед Югославянската граница, близо до граничният пункт, спукахме гума. Там лепихме гумата и продължихме за гр. Суботица. В граничния пункт, на стената имаше календар и на него видях, че същия ден е 21 септември. Беше рожденият ми ден и аз бях навършил 21 години. Завръщайки се вечерта в гр. Сегед, с приятелите си организирах скромно тържество. За четвърти път празнувах рожденият си ден в казармата.

Гарата на гр. Сегед беше съвсем близо до река Тиса. Време-

то беше топло и ние всеки ден се къпехме в реката, като си пе-
рахме в нея и дрехите. Тя беше широка около 300 метра и тече-
нието й беше доста бавно. Преплувах я само веднаж, защото на
отсрещния бряг имаше много тина и почти не можеше да се изле-
зе на брега. Едва се измъкнах от нея и се върнах обратно. Обра-
ното плуване през реката доста ме затрудни, с което повторих
донасякъде случая с плуването си по ръкава на река Дунав във
Виена.

На четвъртият ден потеглихме на юг и на 15 км от гр. Се-
гед навлязахме в Югославия/Банат/. Преминахме транзит през
гарата на гр. Велика Кикинда, покрай голямата захарна фабрика
и за кратко през нощта бяхме на гарата в град Панчево. От там
ни насочиха по железопътната линия, завършваща на река Дунав,
срещу гр. Смедерево. Движехме се през ~~мнедо~~ богата и плодородна
равнина на Банат. Накрая ни спряха на малката гаричка Де-
рич. Тук ни задържаха една седмица, докато уредят предвиждане-
то до крайната спирка и прехвърлянето ни в гр. Смедерево. Това
стана причина да изчертам хранителните си запаси. Наложи се
да търгуваме с местните селяни, като заменям ~~х~~ хубави барутни
сандъци с вътрешна ламаринена обшивка, за хляб и угоени гъски.

Често се хранехме и с варена царевица ~~и~~ от близките ниви. За-
един барутен сандък, получавахме две гъски. Никога след това
не съм се хранил една седмица само с гъше месо.

На тази гаричка имах интересен разговор с един около 60
годишен сръбски селянин, пред когото изразих възторга си от
богата им земя и хубави царевични ниви. В отговор той ми каза:
"Аз съм чист сърбин. Половината от живота си прекарах в
Австро-унгарската империя при Франц Йосиф. Другата половина
живях при нашият сръбски крал Петър, Макар и сърбин, трябва да
призная, че при Австро-унгарците бяхме най-добре. Дано съм жив

и здрав да живея и при Тито, за да направя сравнение, дали ще съм по-добре. А тя земята е все същата и ние сме същите, които я обработваме." Преценката за държавите и властите, които са го управлявали, той правеше на основата на икономическото си положение. ~~Той~~ Беше среден селянин с около 150 декара земя. Интересно ми беше след време, каква ли е оценката му за Титова Югославия.

При предвиждането си през гарите в Банат, на няколко пъти имахме неприятности с югославянските железничари. Често осъмвахме със залищени от блажна боя номера и надписи БДЖ на вагоните и заменени с нов номер и надпис ЮДЖ. За това обаче бяхме предупредени от нашият военен комендант в гр. Суботица и снабдени с картонени еталонни номера от 0 до 9 и надписи БДЖ, а така също и необходимите кутии блажна боя и четки. С тях възстановяхме нашите номера. Целта на Югославяните била да регистрират вагоните като тях^{ни} и след това да искат да им ги върнем.

В края на месец септември, най-после ни предвишиха до га ричката на река Дунав, срещу град Смедерево и на следващия ден с пригодени шлепове ни прехвърлиха на гарата му. Достани разпокъсаха композицията, но с помоща на нашето военно коменданство я приведохме в ред. В гр. Смедерево останахме два дни, позволило ни да разгледаме града. Впечатлиха ме градските кафани/кръчми/. В тях на няколко пъти слушах сръбска музика и песни. Въпреки разрухата и мизерията от войната, сърбите не се отказваха от пиянските си оргии в кафаниците, които устраиваха по различни поводи, като рождения дни, даен "обет" и други. Наемаха кафаницата за едно денонощие с музикантите и певачите и с приятели се отдаваха на ядене и пие. Това се върши на крецит, който след това плащали за 5-10 години.

От Смедерово до България се предвижихме за едно денонощие. Замързахме на гарата в гр. Ниш, а се събудихме на сточна гара в София. От там през денят ни предвиждаха на гарата в Божурище, където следваше да предадем близо две трети от вагоните. За тях отговаряше капитан Манолов. Понеже през денят никой не ни потърси, те двамата с поручик Кацаров отидоха до София, за да нощуват при семействата си, а аз останах да ги замествам. Наскоро след тях и аз рещих да отида до Трифон Дончеви на ул. Любен Каравелов, за да се информирам за моето студентство. Продадохме с Христо Дечев един трофеен велосипед и с 200 лева в джоба потеглих за София, като оставих дежурният караулен подофициер да ме замества. Малко трудно открих кооперацията в която живееха, където ме посрещна дъщеря им Лилияна, също студентка. Тя ми предаде студенската ми книжка със заверени два семестъра и записан редовно третият. Като фронтовак съм бил освободен от семестриалната такса, тогава 1500 лева. Една към 19 часа се завърнаха родителите й, заедно с братчето й Донко. Оставиха ме на вечеря и едва към 22 часа се завърнах в Божурище. Отивайки към моят вагон, бях спрян от непозната охрана. След като се представих като зам. комендант на композицията, те ме арестуваха, съгласно заповедта на начальника на летището генерал Захари Захариев. В ареста заварих целият наш състав, от които научих причината за арестуването ни.

След като съм заминал, нашите войници започват търговия със трофеините си вещи, за да се снабдят с български левове.

Наблизо минал генерала и се заинтересувал, какво представлява нашата композиция, а след това къде са и началниците й.

Възмутен че ги няма, наредил да се арестува целия състав и поставили от летището своя охрана. Сутринта към 8 часа ме заведоха при генерал Захари Захариев. Водейки ме при него, ми

облсниха, че през цялата война е бил летец в Съветската армия

Въпреки и "герой на Съветският съюз" се завърнал в България бил строг и с голям авторитет и трябвало да внимавам с него.

Това не ме стресна много, защото имах опит с генералите от Тила на III-ти Украински фронт. След като му се представих и му обясних какво ~~води~~ нашата композиция, нарочно допълних, че по специалност съм пиротехник. Попита за ~~някои~~ подробности, но аз му отговорих, че всичко е изложено ~~вие~~ описите, които са в коменданта на композицията. Като негов заместник не ~~буль~~жен да ме информира, къде е отишел в София. След това обърнах внимание на генерала, че снемайки нашата охрана, той вече носи отговорност, ако се установят липси във вагоните. Това го раздразни и той ме упрекна, че ние фронтоваци сме много разглезени, но бързо щели да ни оправят. Не се овладях и му отговорих, че съм запасняк, който веднага ще се демобилизира и няма да правя военна кариера. В отговор той нареди веднага да ме върнат в ареста. Така протече тази първа и последна среща с генерал Захари Захариев.

Едва към 14 часа бяхме освободени всички от ареста и ~~въз~~становена нашата охрана на композицията. Капитан Манолов се завърнал към 9,30 часа в Божурище и имал доста дълъг и ~~тес~~жък разговор с генерала.

На следващият ден беше сформирана композицията с вагоните за Военната фабрика в гр. Казанлък и ни върнаха на сточна гара в София, а капитан Манолов остана да предава возеното от останалите вагони. Ние на следващия ден се предвиждахме до гр. Казанлък и гарирани на вътрешната рампа във Военният завод. За ~~около~~ ден и половина, предадохме всичко по описите. Това беше последното ми посещение във Военната фабрика-гр. Казанлък.

На 9 октомври, заедно с войниците от моето поделение № 55413 с влака се прибрахме в 2-ро Огнестрелно отделение-гр. Карлово. Там бяхме демобилизиирани, издахме личното си имущество и след трогателна раздяла на следващият ден всеки тръгна за родното си място. По същото време Петър Арменчев беше на 6-месечни курсове и не можах да науча нищо по моите "истории". За мен престоят ~~в~~ във казармата от 3 години и 25 дни беше най-добрата школа в живота ми. През тези години се дооформи характера ми и закали психиката и волята ми. Често бях подлаган на унижения, но винаги успявах да съхраня самочувствието и личното си достойнство. Научих се да понасям лишенията и да живея при различни битови условия. Понякога допушах грешки и вършех не много разумни действия, от които се стараех да правя най-рационалните изводи и поуки.

Следва да призная, че едва покъсно оцених добре ползата от престоят си в казармата, особено от придобитата специалност пиротехниката. Времето в казармата беше за мен своеобразен университет за бъдещият ми живот.

Въпреки войната, аз се връщах жив и здрав при родители си, но нямах представа какво ме очаква в бъдеще. Пътувайки с влака от гр. Карлово за Стара Загора, аз бях щастлив от благополучно приключилият военен етап от живота ми и с оптимизъм очаквах бъдещето.